

Jakelun mukaan

Asia

Verkonhaltijan verkkotoiminnan tuoton määrittämistä koskevien menetelmien vahvistaminen kuudennelle 1.1.2024 - 31.12.2027 ja seitsemännelle 1.1.2028 - 31.12.2031 valvontajaksolle.

Asianosainen

Jakelun mukaisesti

Ratkaisu

Energiavirasto vahvistaa asianosaisen noudatettavaksi menetelmät verkkonhaltijan verkkotoiminnan tuoton ja siirtopalvelusta perittävien maksujen määrittämiseksi valvontajakson aikana (liite 2) kuudennella 1.1.2024 - 31.12.2027 ja seitsemännellä 1.1.2028 - 31.12.2031 valvontajaksolla.

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Selostus asiasta

Energiavirasto on ennen vahvistuspäätöksen antamista varannut tilaisuuden lausua menetelmien 1. suuntaviivoista (3.3.2023). Energiavirasto on lisäksi varannut tilaisuuden lausua vahvistuspäätösluonnoksesta liitteineen 13.10.2023 julkisen kuulemisen kautta ja menetelmämuutoksista 1.12.2023 julkisen kuulemisen kautta.

Lisäksi vuonna 2022 menetelmien valmistelussa kuulemisen vaikuttavuuden syventämiseksi Energiavirasto perusti sidosryhmäneuvottelukunnan. Sidosryhmäneuvottelukuntaan kuului laajasti asiakkaiden ja verkkoyhtiöiden edustajia. Sidosryhmäneuvottelukunnassa menetelmäkehitykseen liittyvät näkökulmat ja huomiot virasto on soveltavin osin huomionnut osana valvontamenetelmien kehittämistä vuonna 2023.

Virasto on tarvittavilta osin ottanut huomioon saamansa lausunnot osana suuntaviivaluonnosten ja vahvistuspäätöksen menetelmien valmistelua.

Vahvistuspäätösluonnoksesta ja muutetuista valvontamenetelmistä kuuleminen

Sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (590/2013, jäljempänä "valvontalaki") 12 a §:n mukaisesti Energiavirasto järjesti julkisen kuulemisen, jossa vahvistuspäätöksen kohteena oleville toiminnanharjoittajille, heidän asiakkailleen ja muille sidosryhmille varattiin mahdollisuus lausua näkemyksensä vahvistuspäätösluonnoksesta sekä sen sisältämien menetelmien sisällöstä.

Energiavirasto järjesti 13.10.2023 - 10.11.2023 ensimmäisen julkisen kuulemisen, jossa sidosryhmille varattiin mahdollisuus lausua näkemyksensä vahvistuspäätösluonnoksista hinnoittelun kohtuullisuuden valvontamenetelmiksi liitteineen. Lausuntopyyntö päätösluonnoksesta liitteineen julkaistiin valtion lausuntopalvelussa (lausuntopalvelu.fi).

Lisäksi Energiavirasto järjesti ajalla 1.12.2023 - 15.12.2023 toisen kuulemisen, joka koski ensimmäisen julkisen kuulemisen perusteella menetelmiin tehdyistä muutoksista. Lausuntopyyntö muutoksista julkaistiin lausuntopalvelussa.

Tiivistelmä saapuneista lausunnoista 13.10.2023 - 10.11.2023 kuulemiseen

Sähkön jakelu- ja suurjännitteisen verkkotoiminnan menetelmiin ja vahvistuspäätösluonnokseen saapui yhteensä 102 lausuntoa lausuntopalvelun kautta ja 12 lausuntoa suoraan Energiavirastolle. Energiavirasto julkaisi nettisivuillaan julkiset lausunnot.

Keskeisesti jakelu- ja suurjännitteisten verkonhaltijoiden sekä näiden urakoitsijoiden, omistajien ja erinäisten muiden sidosryhmien lausunnoissa korostui näkemys, jonka mukaan sähköverkon arvostusperiaatteiden muutokset eivät takaa riittäviä taloudellisia edellytyksiä ylläpitää ja kehittää sähköverkkoa tulevaisuudessa.

Asiakkaiden sidosryhmien lausunnoissa korostui näkemys, jonka mukaan valvontamenetelmien tulee kannustaa samaan aikaan oikeudenmukaiseen kustannusvastaavuuteen ja riittäviin puhtaan siirtymän edellyttämiin investointeihin.

Lisäksi lausunnoissa esitettiin erinäisiä muita kommentteja ja muutosehdotuksia menetelmän kohtuulliseen tuottoasteeseen sekä kannustimiin liittyen.

Tiivistelmä saapuneista lausunnoista 1.12.2023 - 15.12.2023 kuulemiseen

Sähkön jakelu- ja suurjännitteisen verkkotoiminnan menetelmiin ja vahvistuspäätösluonnokseen saapui yhteensä 78 lausuntoa lausuntopalvelun kautta ja 5 lausuntoa suoraan Energiaviraston kirjaamoon. Energiavirasto julkaisi nettisivuillaan julkiset lausunnot.

Eryteisesti jakelu- ja suurjännitteisten verkonhaltijoiden lausunnoissa korostui näkemys, jonka mukaan lokakuun luonnokseen nähden tehdyt muutokset eivät paranna verkonhaltijoiden pitkän aikavälin investointikykyä vaan saattavat jopa heikentää niitä entisestään. Edelleen lausunnoissa esitettiin verkko-omaisuuden jäädyttämisen osalta näkemyksiä, joiden mukaan koko sähköverkko olisi arvostettava uusimman yksikköhintaluettelon ja sen yksikköhintojen mukaan, koska uusin yksikköhintaluettelo kuvaa tarkimmin verkon tosiasiallista rakennetta ja sen rakentamiskustannuksia eri toimintaympäristöissä.

Toisaalta lausunnoissa verkon käyttäjien osalta korostuivat huolet joulukuussa esitettyjen muutosten osalta siitä, että esitetyssä poiketaan enemmän tiukasta kustannusvastaavuudesta kuin aiemmin esitetyssä muutostyökokonaisuudessa. Muutokset edelliseen esitykseen ovat lausunnoissa esitettyjen verkon käyttäjien näkemysten mukaan käytännössä omiaan nostamaan yhtiöiden tuottoja ja voittoja verrattuna lokakuun luonnokseen.

Lisäksi lausunnoissa esitettiin erinäisiä muita kommentteja ja muutosehdotuksia menetelmän kohtuulliseen tuottoasteeseen sekä kannustimiin liittyen.

Perustelut

Asianosaiset harjoittavat sähkömarkkinalain mukaista luvanvaraista sähköverkkotoimintaa ja ovat siten sähkömarkkinalain (588/2013) 3 §:n 9 kohdassa määriteltyjä verkonhaltijoita.

Sähkömarkkinalain 21 §:n mukaan verkonhaltijan on kohtuullista korvausta vastaan myytävä sähkön siirto- ja jakelupalveluja niitä tarvitseville sähköverkkonsa siirtokyvyn rajoissa. Sähkömarkkinalain 24 §:n mukaan verkkopalvelujen hinnoittelun on oltava kokonaisuutena arvioiden kohtuullista. Verkkopalvelujen hinnoittelussa ei saa olla perusteettomia tai sähkökaupan kilpailua ilmeisesti rajoittavia ehtoja.

Hallituksen esityksen sähkö- ja maakaasumarkkinoita koskevaksi lainsäädännöksi (HE 20/2013 vp) yleisperusteluissa todetaan, että sähköverkkopalvelujen hinnoittelun tulee olla kohtuullista. Tällä tarkoitetaan ensinnäkin sitä, että hintojen tulee vastata verkkotoiminnan kustannuksia ja liiketoiminnasta saatava tuotto on pidettävä kohtuullisena. Kohtuullisen tuoton puolestaan tulee heijastaa sitä taloudellisen riskin tasoa, joka sähköverkon omistajan verkkotoimintaan sijoittamaan pääomaan kohdistuu toiminnan harjoittamisesta. Verkonhaltijalla ei ole markkinoilta tulevaa painetta pitää hintojaan alhaalla tai kannustinta tehostaa toimintaansa. Kustannustehottomuus on mahdollista kompensoida korkeammilla hinnoilla. Kohtuullisen hinnoittelun vaatimukseen sisältyy tämän vuoksi sääntelyn kautta asetettu taloudellisesti tehokkaaseen toimintaan kannustava elementti. Verkkopalvelujen hinnoittelun kustannusvastaavuusvaatimuksen johdosta kunkin verkonhaltijan palvelujen hintataso määräytyy kunkin sähköverkon oman kustannustason perusteella. Sähkömarkkinalain 24 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan muun muassa, että monopolihinnoittelun arvioinnissa on arvioitava, mikä on yrityksen kustannustaso verrattuna kustannuksiin, joihin yrityksellä olisi tosiasiallinen mahdollisuus.

Hallituksen esityksessä laeiksi sähkömarkkinalain ja sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta (HE 265/2020 vp) on todettu seuraavaa. Lain tavoitteena on toteuttaa Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelman mukaisia sähkönsiirron kustannus selvityksen johtopäätöksiä sähkön siirtohintojen hillitsemiseksi. Sähkönsiirron ja -jakelun hintojen nousun hillitsemiseen voidaan ajatella lainsäädäntöteitse vaikuttavan periaatteessa kahdella tavalla: muuttamalla lainsäädäntöä siten, että se vaikuttaa kohtuullisena pidettävän hinnoittelun määrittelytapaan ja muuttamalla sähköverkkojen sääntelyä siten, että siirto- ja jakelupalvelun tuottamisen kustannustaso pienenee.

Edelleen hallituksen esityksen (HE 265/2020 vp) mukaan lainsäädäntötoimenpiteistä riippumatta Energiavirasto voi voimassa olevan lainsäädännön ja toimivaltuksiensa puitteissa kehittää sähkönsiirron ja -jakelun hinnoittelun laskentamenetelmiä hintojen nousun hillitsemiseksi. Sähköverkkohinnoittelun kansallinen sääntely rakentuu periaatteelle, jonka mukaan Energiavirastolla on velvollisuus kehittää siirtomaksujen laskentamenetelmiä niissä havaittujen puutteiden korjaamiseksi. Valvontalakia koskevan hallituksen esityksen (HE 20/2013 vp) mukaan ennen uuden valvontajakson alkamista Energiaviraston tulisi valmistella uusi vahvistuspäätösluonnos, jossa päätöksen sisältämiä menetelmiä on tarpeen mukaan kehitetty valvonnasta saatujen kokemusten perusteella.

Valvontalain 10 §:n mukaan Energiaviraston tulee päätöksellään vahvistaa menetelmät verkonhaltijan verkkotoiminnan tuoton ja siirtopalveluista perittävien maksujen määrittämiseksi valvontajakson aikana.

Vahvistuspäätös, jossa määrätään valvontalain 10 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista menetelmistä, on voimassa kahden toisiaan seuraavan neljän vuoden pituisen valvontajakson ajan.

Energiavirasto toteaa, että tämän vahvistuspäätöksen mukaiset menetelmät kattavat verkkotoimintaan sitoutuneen pääoman arvostusperiaatteet, verkkotoimintaan sitoutuneelle pääomalle hyväksyttävän kohtuullisen tuottoasteen määrittämistavan, ylijäämän korkoseuraamuksen laskentatavan, verkkotoiminnan toteutuneen oikaistun tuloksen määrittämistavan sekä näiden edellyttämän verkonhaltijan kirjanpidon mukaisen tuloslaskelman ja taseen oikaisun. Osana menetelmiä Energiavirasto vahvistaa myös kannustimet sekä niiden soveltamisessa käytettävät tavoitteet ja menetelmät, jotka tähtäävät riittävän investointitason toteutumisen, sähköjakelun laadun kehittämiseen ja verkkotoiminnan tehostamiseen sekä innovatiivisuuteen verkkotoiminnassa. Vahvistettavat menetelmät ja niiden yksityiskohtaiset perustelut on esitetty tämän päätöksen liitteessä 2. Nämä ovat valvontalain 10 §:n mukaisia menetelmiä, joista hinnoittelussa noudatettavien menetelmien vahvistamista koskevassa päätöksessä voidaan määrätä.

Valvontalain 12 a §:n mukaan Energiaviraston on ennen valvontalain 10 §:ssä tarkoitettujen vahvistuspäätösten antamista järjestettävä julkinen kuuleminen, jossa vahvistuspäätöksen kohteena oleville toiminnanharjoittajille, heidän asiakkailleen ja muille sidosryhmille varataan mahdollisuus lausua näkemyksensä vahvistuspäätösten sekä niiden sisältämien menetelmien ja ehtojen sisällöstä. Energiaviraston tulee lisäksi julkaista valvontalaissa 10 ja 11 §:ssä tarkoitettut vahvistuspäätökset.

Johtopäätökset vahvistuspäätösluonnosten kuulemisen perusteella

Energiavirasto on arvioinut vahvistuspäätösluonnokseen lokakuussa 2023 saatuja lausuntoja. Lausuntojen perusteella virasto päätti esittää vielä 1.12.2023 uusia muutoksia valvontamenetelmien sisältöön. Muutoksista järjestettiin julkinen kuuleminen ajalla 1.12.-15.12.2023.

Energiavirasto toteaa, että lopulliseen menetelmään joulukuun julkisen kuulemisen lausuntojen perusteella on tehty verkko-omaisuuden yksikköhintojen jäädyttämisen määrittelyyn tarkennuksia, jotka ovat perusteltuja valvontamenetelmien kokonaisuus ja sähkömarkkinalainsäädännön vaatimukset, tavoitteet ja edellytykset huomioiden.

Energiavirasto katsoo, että vahvistettavat valvontamenetelmät muodostavat perustellun kokonaisuuden sekä täyttävät sähkömarkkinasääntelyn vaatimukset, tavoitteet ja edellytykset hinnoittelun valvonnalle.

Sovelletut säännökset

Sähkömarkkinalaki (588/2013) 3 §, 21 § ja 24 §.

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013) 10 §, 12 §, 12 a §, 36 § ja 38 §.

Lisätiedot

Lisätietoja antaa johtaja Veli-Pekka Saajo, puh. 029 5050 023.

Muutoksenhaku

Energiaviraston antamaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Valituskelpoisella hallintopäätöksellä tarkoitetaan päätöstä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään.

Valitusoikeudesta on erikseen tietoa Valitusoitus-liitteessä.

Liitteet	Valitusosoitus Valvontamenetelmät kuudennella 1.1.2024 – 31.12.2027 ja seitsemännellä 1.1.2028 – 31.12.2031 valvontajaksolla. Sähkön jakelu- ja suurjännitteinen verkkotoiminta. Perustelumuiatio sähkön jakeluverkkotoiminta
Jakelu	Alajärven Sähkö Oy Alva Sähköverkko Oy Caruna Espoo Oy Caruna Oy ESE-Verkko Oy Elenia Oy Enontekiön Sähkö Oy Esse Elektro-Kraft Ab Forssan Verkkopalvelut Oy Haminan Sähköverkko Oy Haukiputaan Sähköosuuskunta Helen Sähköverkko Oy Herrfors Nät-Verkko Oy Ab lin Energia Oy Imatran Seudun Sähkönsiirto Oy Jeppo Kraft Andelslag Jylhän Sähköosuuskunta Järvi-Suomen Energia Oy KSS Verkko Oy Kajave Oy Kemin Energia ja Vesi Oy Keminmaan Energia ja Vesi Oy

Keravan Energia Oy
Keuruun Sähkö Oy
Koillis-Lapin Sähkö Oy
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy
Kokemäen Sähkö Oy
Kokkolan Energiaverkot Oy
Kronoby Elverk Ab
Kuopion Sähköverkko Oy
Kuoreveden Sähkö Oy
Kymenlaakson Sähköverkko Oy
Köyliön-Säkylän Sähkö Oy
Lahti Energia Sähköverkko Oy
Lammaisten Energia Oy
Lankosken Sähkö Oy
Lappeenrannan Energiaverkot Oy
Lehtimäen Sähkö Oy
Leppäkosken Sähkö Oy
Muonion Sähköosuuskunta
Nivos Verkot Oy
Naantalin Energia Oy
Nurmijärven Sähköverkko Oy
Nykarleby Kraftverk Ab
Okun Energia Oy
Oulun Energia Sähköverkko Oy
Oulun Seudun Sähkö Verkkopalvelut Oy
PKS Sähkönsiirto Oy
Paneliankosken Voima Oy
Parikkalan Valo Oy
Pori Energia Sähköverkot Oy
Porvoon Sähköverkko Oy
Raahen Energia Oy
Rantakairan Sähkö Oy
Raseborgs Energi Ab
Rauman Energia Sähköverkko Oy
Rovakaira Oy
Rovaniemen Verkko Oy
Sallila Sähkönsiirto Oy
Savon Voima Verkko Oy
Seiverkot Oy

Sipoon Energia Oy
TLS Verkko Oy
Tampereen Sähköverkko Oy
Tervolan Energia ja Vesi Oy
Tornion Energia Oy
Tunturiverkko Oy
Turku Energia Sähköverkot Oy
Vaasan Sähköverkko Oy
Vakka-Suomen Voima Oy
Valkeakosken Energia Oy
Vantaan Energia Sähköverkot Oy
Vatajankosken Sähkö Oy
Verkko Korpela Oy
Vetelin Energia Oy
Vimpelin Voima Oy
Äänekosken Energia Oy
Enso Alueverkko Oy
EPV Alueverkko Oy
Kaakon Alueverkko Oy
Kittilän Alueverkko Oy
Mäntän Energia Oy
Satavakka Oy
Sähkö-Virkeät Oy
UPM Sähkönsiirto Oy
Ääneverkko Oy

Tiedoksi

Sidosryhmäneuvottelukunta